

ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

opengov.gr

Δημόσια διαβούλευση για το Σχέδιο Νόμου
«Ενίσχυση Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη, την
Επιχειρηματικότητα και την Περιφερειακή Συνοχή»

Αναλυτική αναφορά

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
και Ανταγωνιστικότητας

Ομάδα Επικοινωνίας ΥΠΑΑΝ
Αθήνα, 18 Ιανουαρίου 2011

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Μεθοδολογία	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ποσοτική ανάλυση περιεχομένου διαβούλευσης	5
2.1 Κατανομή αριθμού σχολίων ανά ημερολογιακή ημέρα διαβούλευσης και Άρθρο του Σχεδίου Νόμου	5
2.2 Στάση των πολιτών ανά ημερολογιακή ημέρα διαβούλευσης και Άρθρο του Σχεδίου Νόμου	6
2.3 Ιδιότητα των συμμετεχόντων στη διαβούλευση	7
2.4 Αριθμός επώνυμων έναντι ανώνυμων/ψευδώνυμων σχολίων	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Ποιοτική ανάλυση περιεχομένου διαβούλευσης	9
3.1 Τάσεις στη διαβούλευση.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Παρατηρήσεις επί της διαβουλευτικής διαδικασίας	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Συμπεράσματα	15

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Μεθοδολογία

Η ανοιχτή δημόσια διαβούλευση για το Σχέδιο Νόμου «Ενίσχυση Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη, την Επιχειρηματικότητα και την Περιφερειακή Συνοχή» πραγματοποιήθηκε μέσω της ιστοσελίδας www.opengov.gr/ypoiar/ και διήρκεσε από την 10^η Δεκεμβρίου 2010 έως και την 24^η Δεκεμβρίου 2011, συνολικά 15 ημέρες.

Βάσει του σχεδιασμού της ομάδας Επικοινωνίας του Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, τα σχόλια κωδικοποιήθηκαν, καταγράφηκαν και αναλύθηκαν με τους ακόλουθους τρόπους:

- **Ποσοτικά με βάση τις εξής μεταβλητές:**
  - ο **Ημέρα** υποβολής σχολίου
    - Ενδιαφέρον και συμμετοχή του κοινού κατά τη χρονική διάρκεια της διαβούλευσης
  - ο **Άρθρο** στο οποίο υποβλήθηκε το σχόλιο:
    - Άρθρο πρώτο Σκοπός-Πλαίσιο Εφαρμογής
    - Άρθρο δεύτερο Υπαγόμενα Επενδυτικά Σχέδια
    - Άρθρο τρίτο Ενισχυόμενες Δαπάνες
    - Άρθρο τέταρτο Είδη Ενισχύσεων
    - Άρθρο πέμπτο Ποσοστό Ενισχύσεων
    - Άρθρο έκτο Γενικά Επενδυτικά Σχέδια-Καθεστώς Ενισχύσεων
    - Άρθρο έβδομο-Ετήσιος Προγραμματισμός Ενισχύσεων
    - Άρθρο όγδοο- Όροι Υπαγωγής Επενδυτικών Σχεδίων
    - Άρθρο ένατο Προϋποθέσεις Αξιολόγησης
    - Άρθρο δέκατο Κριτήρια Αξιολόγησης

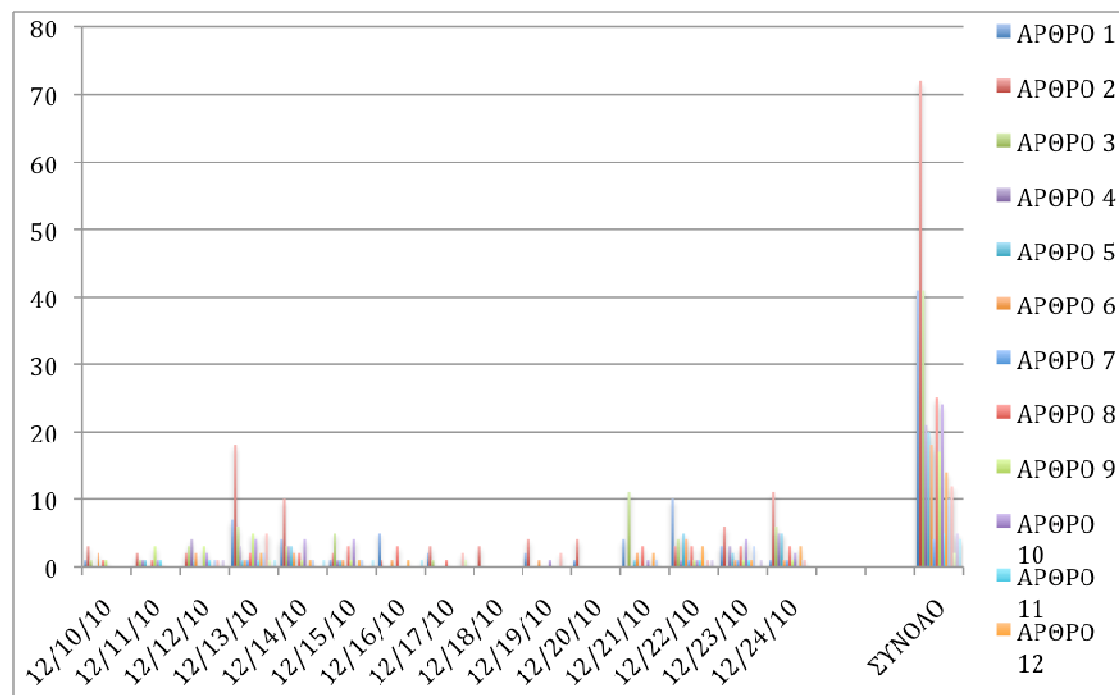
- Άρθρο ενδέκατο Διαδικασία αξιολόγησης, έγκρισης και ελέγχου υλοποίησης Επενδυτικών Σχεδίων
  - Άρθρο δωδέκατο Καταβολή Ενισχύσεων
  - Άρθρο δέκατο τρίτο Ειδικά Επενδυτικά Σχέδια-Καθεστώς Ενισχύσεων
  - Άρθρο δέκατο τέταρτο Υποχρεώσεις Ενισχυόμενων Επιχειρήσεων-Κυρώσεις
  - Άρθρο δέκατο πέμπτο Ετήσια Υποβολή Έκθεσης στη Βουλή των Ελλήνων
  - Άρθρο δέκατο έκτο Μεταβατικές διατάξεις
  - Άρθρο δέκατο έβδομο Έναρξη Ισχύος
- ο **Ιδιότητα συντάκτη του σχολίου:**
- **Ιδιώτης** (για τις περιπτώσεις όπου από το σχόλιο δεν συνάγεται επαγγελματική ιδιότητα ή δηλώνεται ότι ο συντάκτης είναι πολίτης)
  - **Εταιρεία (επιχειρήσεις, Σύμβουλοι Επιχειρήσεων)**
  - **Φορέας** (όπως ο ΣΕΒ, η ΠΑΣΕΓΕΣ, η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ξενοδόχων, το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης, η Πανελλήνια Ένωση Μικρομεσαίων Ιχθυοκαλλιεργητών, το Επιμελητήριο Χίου, ο ΣΕΕΔΔΕ (Συνομοσπονδία Επιχειρηματιών Ενοικιαζόμενων Δωματίων διαμερισμάτων Ελλάδος και άλλοι)
- ο **Ύψος/περιεχόμενο σχολίου:**
- Ως **θετικά** κωδικοποιήθηκαν τα σχόλια, στα οποία δηλώνεται άμεσα ή έμμεσα θετική στάση έναντι του Σ/Ν.
  - Ως **αρνητικά** κωδικοποιήθηκαν τα σχόλια, στα οποία δηλώνεται άμεσα ή έμμεσα αρνητική στάση έναντι του Σ/Ν.

- Ως **ουδέτερα** κωδικοποιήθηκαν τα σχόλια, στα οποία παρότι παρουσιάζεται κάποια πρόταση ή ιδέα επί του Σ/Ν δεν δηλώνεται ούτε θετική ούτε αρνητική στάση, είτε άμεσα είτε έμμεσα. Ουδέτερα κωδικοποιούνται επίσης άρθρα τα οποία παραθέτουν προτάσεις βελτίωσης του νόμου χωρίς να ακυρώνουν τις υπάρχοντες προτάσεις.
- ο **Ποιοτικά με βάση τα εξής κριτήρια:**
  - Ανίχνευση «τάσεων» στη διαβούλευση, δηλαδή τα βασικότερα θέματα που αναδεικνύονται από τα σχόλια που υποβλήθηκαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ποσοτική ανάλυση περιεχομένου διαβούλευσης

2.1 Κατανομή αριθμού σχολίων ανά ημερολογιακή ημέρα διαβούλευσης και Άρθρο του Σχεδίου Νόμου

Στις δώδεκα ημέρες που διήρκεσε η διαδικασία της διαβούλευσης, καταγράφηκαν συνολικά **330 σχόλια**.

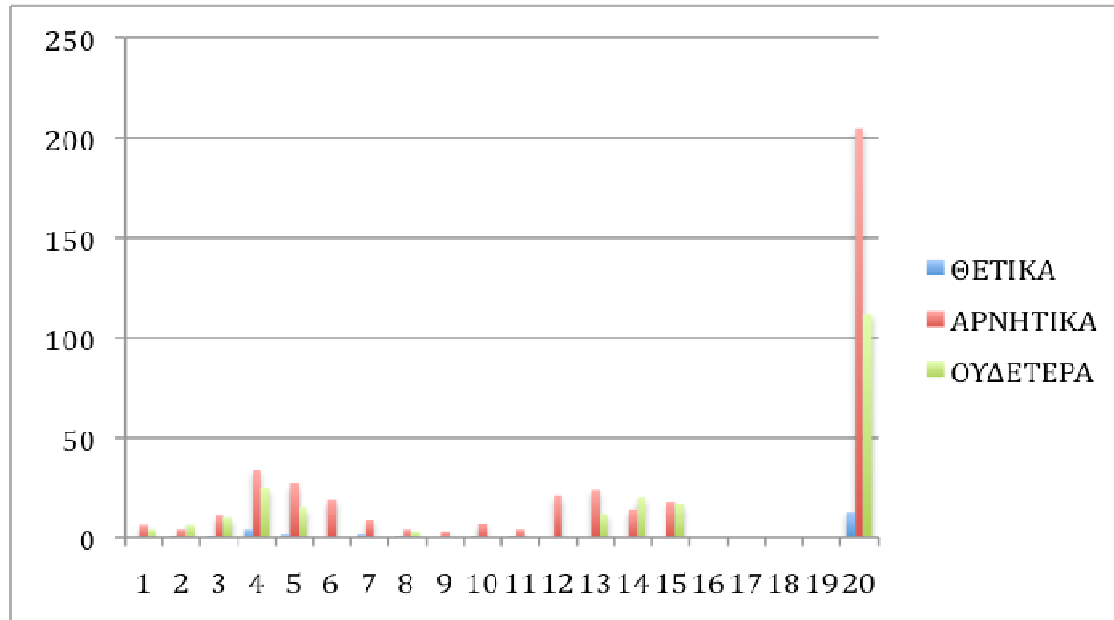

Όπως φαίνεται και από το ανωτέρω διάγραμμα που ακολουθεί, το **μεγαλύτερο** αριθμό σχολίων συγκέντρωσε ευθύς εξαρχής το **Άρθρο 2** του Σχεδίου, (συνολικά **72** σχόλια ή **το 21,8%** περίπου του συνόλου των σχολίων). Τα **Άρθρο 1 και 2** συγκέντρωσαν συνολικά από 41 σχόλια, ενώ τα λιγότερα σχόλια, **2**, συγκέντρωσε το **Άρθρο 12**. Ως προς το χρονικό πλαίσιο, παρατηρείται εντονότερη συμμετοχή κατά τις δύο πρώτες ημέρες της διαβούλευσης, και την τελευταία μέρα της διαβούλευσης.

2.2 Στάση των πολιτών ανά ημερολογιακή ημέρα διαβούλευσης και Άρθρο του Σχεδίου Νόμου

Αναλύοντας το ύφος και το περιεχόμενο των σχολίων που υποβλήθηκαν στη διαβούλευση, η στάση των συμμετόχων έναντι της νομοθετικής πρωτοβουλίας του ΥΠΑΑΝ καταγράφεται ως αρνητική. Παρόλα αυτά υποβλήθηκαν και πολλά ουδέτερα σχόλια, ενώ ακόμη και

τα αρνητικά συμπεριλαμβάν θετικά στοιχεία για το νομοσχέδιο ειδικά σε σύγκριση με τον προηγούμενο.

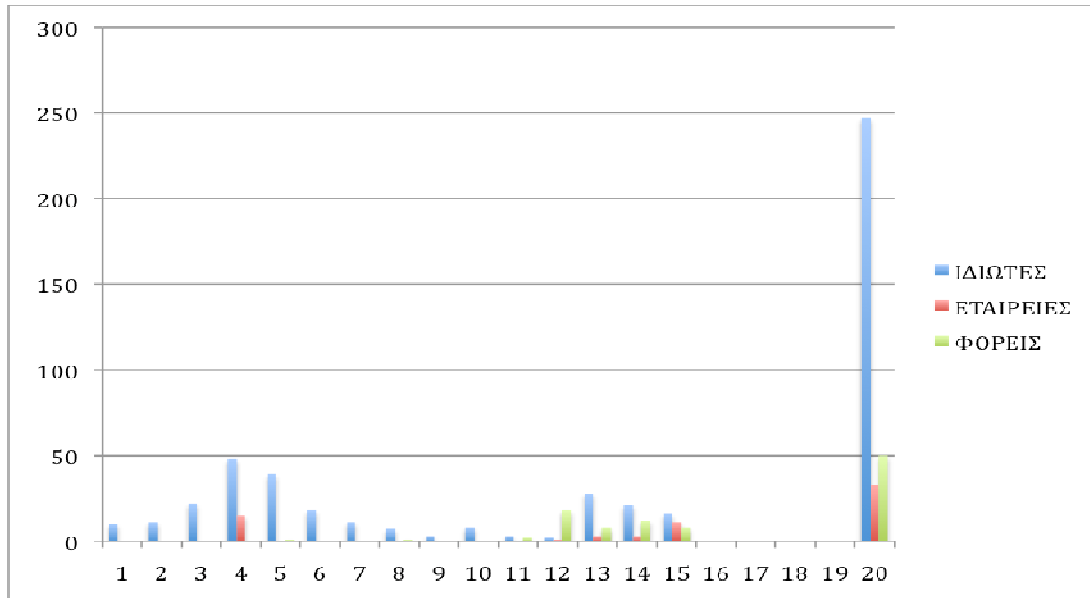

Από τα **330 σχόλια** που καταγράφηκαν στη διαβούλευση, **τα 13 ήταν θετικά (3,9%)**, τα **205 σχόλια ήταν αρνητικά (61,56%)**, και τα **112 ήταν ουδέτερα (33,63%)**. Σύμφωνα με τις ερευνητικές παραδοχές μας (βλ. Μεθοδολογία), παρότι τα ουδέτερα σχόλια δεν εκφράζονται είτε θετικά υπέρ είτε αρνητικά κατά του προωθούμενου σχεδίου, δύνανται να ερμηνευθούν ως θετικά, καθώς προτείνουν ιδέες ή τρόπους βελτίωσής του. Με αυτό το δεδομένο –και προσθέτοντας θετικά και ουδέτερα σχόλια- καταγράφουμε **θετική ή περίπου θετική στάση σε ένα ποσοστό της τάξης του 37.53%**.

2.3 Ιδιότητα των συμμετεχόντων στη διαβούλευση

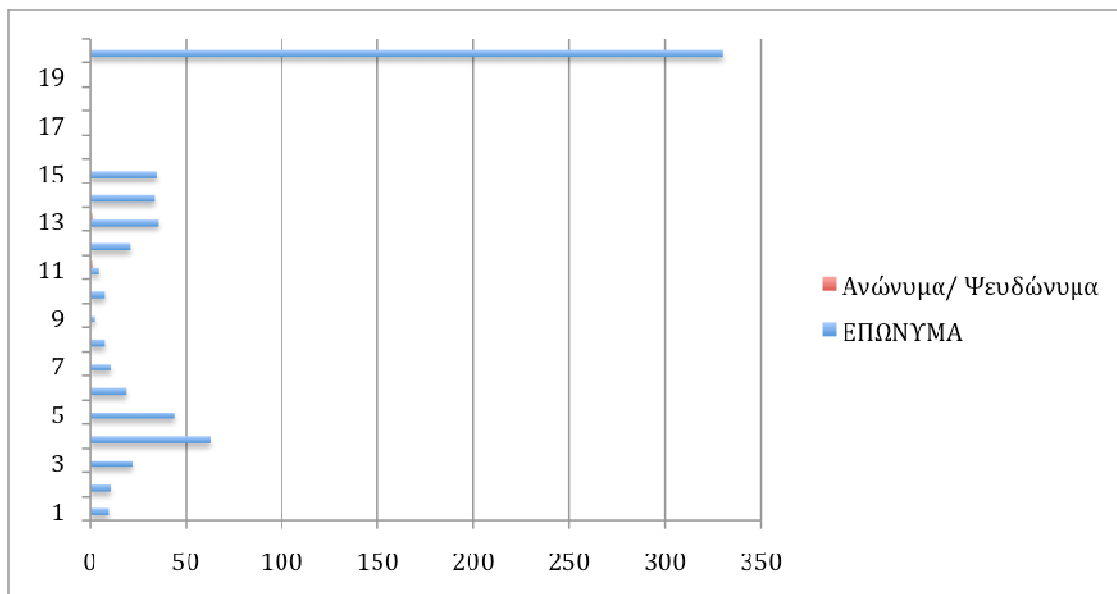
Όπως προκύπτει και από το διάγραμμα που ακολουθεί, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων διατυπώνουν την άποψή τους **ως ιδιώτες ή «απλοί πολίτες» (247 άτομα ή 74,84% των σχολίων)**.

Ακολουθούν οι εταιρείες με συνολικά **33 σχόλια ή 10% των σχολίων**, και οι φορείς με **50 σχόλια ή 15,15% των σχολίων**.

2.4 Αριθμός επώνυμων έναντι ανώνυμων/ψευδώνυμων σχολίων

Το 100% των συμμετεχόντων στη διαβούλευση σχολίασε επωνύμως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Ποιοτική ανάλυση περιεχομένου διαβούλευσης

3.1 Τάσεις στη διαβούλευση

Παρακάτω παρουσιάζονται τα θέματα που κυριάρχησαν στη διαβούλευση. Με δεδομένο πως στη διαβούλευση κατατέθηκαν 330 σχόλια η ομαδοποίηση έγινε με βάση την επανάληψη παρόμοιων ζητημάτων, καθώς και τα αιτήματα συγκεκριμένων κλάδων και όχι τη συγκεκριμένη ανάλυση και λεπτομέρεια των μοναδικών σχολίων.

Εύρος των μη επιλέξιμων κλάδων

Διατυπώθηκαν πολλές παρατηρήσεις για κατηγορίες οικονομικών δραστηριοτήτων της Εθνικής Ονοματολογίας που έχουν εξαιρεθεί από το σύνολο των επιλέξιμων κλάδων που προβλέπει το σχέδιο Νόμου. Το σχέδιο Νόμου προσδιορίζει με σαφήνεια ότι αφορά την ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων υψηλής οικονομικής απόδοσης. Οι παρατηρήσεις δεν αμφισβητούν τη βασιμότητα του εν λόγω κριτηρίου, αλλά προτείνουν την αύξηση των επιλεγόμενων κλάδων με την προσθήκη του εμπορίου και πολλών άλλων κατηγοριών ατομικών και κοινωνικών υπηρεσιών. Λόγω της δημοσιονομικής κατάστασης και της αδήριτης ανάγκης για αποτελεσματική αξιοποίηση των δημόσιων πόρων δεν κατέστη δυνατό να υιοθετηθούν οι προτάσεις αυτές.

Διατάξεις που ανάγονται στην Κοινοτική Νομοθεσία περι κρατικών ενισχύσεων και στον Πίνακα Περιφερειακών Ενισχύσεων

Πολλά σχόλια ζητούσαν την απάλειψη/τροποποίηση διατάξεων που έχουν περιληφθεί στο σχέδιο Νόμου, διότι αποτελούν συμβατική υποχρέωση της χώρας ως προς την Κοινοτική Νομοθεσία περί κρατικών ενισχύσεων και τις κανονιστικές διατάξεις για την εφαρμογή προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης.

Διευκόλυνση της πρόσβασης στις επιχορηγήσεις κοινωνικών ομάδων και συγκεκριμένων κατηγοριών οικονομικών δραστηριοτήτων

Έγιναν σχόλια και κατατέθηκαν υπομνήματα που πρότειναν συγκεκριμένες τροποποιήσεις στις συνθήκες πρόσβασης στις επιχορηγήσεις. Οι προτάσεις αυτές εξετάστηκαν με προσοχή και υιοθετήθηκαν μόνο στο βαθμό που δεν αντιβαίνουν στον αναπτυξιακό σχεδιασμό του επενδυτικού νόμου και στην αποτελεσματική αξιοποίηση των προτεινόμενων επενδυτικών κινήτρων.

Διάρθρωση και ύψος των επιλέξιμων δαπανών.

Σχετικά με τις επιλέξιμες δαπάνες έγιναν πολλές παρεμβάσεις απο κατηγορίες επενδυτών που θεωρούσαν ότι θίγεται η βιωσιμότητα και η αρτιότητα των επενδυτικών τους σχεδίων. Οι προτάσεις αξιολογήθηκαν ως προς τα τεχνικοοικονομικά τους χαρακτηριστικά και υιοθετήθηκαν αρκετές συγκεκριμένες βελτιώσεις, χωρίς όμως να θίγεται ο

γενικότερος σχεδιασμός για βελτίωση της ποιότητας των επενδυτικών σχεδίων.

Κριτική και προτάσεις απλούστευσης των διαδικασιών εξασφάλισης του δημοσίου συμφέροντος.

Διατυπώθηκαν χρήσιμες προτάσεις για την απλούστευση των διαδικασιών, οι οποίες μελετήθηκαν συστηματικά και πολλές από αυτές έχουν υιοθετηθεί στο τελικό σχέδιο του Επενδυτικού Νόμου.

Βελτιωτικές προτάσεις για τα ειδικά επενδυτικά καθεστώτα.

Πολλοί οικονομολόγοι και συντάκτες οικονομοτεχνικών μελετών χαιρέτησαν την ύπαρξη των ειδικών καθεστώτων και πρότειναν συγκεκριμένες τροποποιήσεις που καθιστούν σαφέστερη τη στόχευση τους και ποιό λειτουργικό το χαρακτήρα τους. Τα σχόλια αυτά, σε μεγάλο βαθμό, έχουν υιοθετηθεί στο τελικό σχέδιο νόμου.

Προτάσεις για αποσαφήνιση των γενικών επενδυτικών καθεστώτων.

Η κριτική στα γενικά επενδυτικά καθεστώτα αναφέρεται σε θέματα ασάφειας και απουσίας στόχευσης. Πρόκειται για σχόλια και παρατηρήσεις που απαντώνται στο αμέσως επόμενο άρθρο του επενδυτικού νόμου (άρθρο 7), όπου σαφώς προβλέπεται ετήσιος προγραμματισμός των ενισχύσεων.

Υψος των επενδυτικών σχεδίων.

Πολλά σχόλια επέκριναν το κατώτατο ύψος των υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων ως ιδιαίτερα υψηλό για τις οικονομικές δυνατότητες των ΜΜΕ. Οι παρατηρήσεις αυτές ελήφθησαν υπόψη με την απόφαση για μείωση του κατώτατου ύψους των επενδυτικών σχεδίων γενικής επιχειρηματικότητας στο 50% του αρχικώς προβλεπόμενου, κατά κατηγορία επιχειρήσεων.

Επιπτώσεις των αναμενόμενων επενδυτικών σχεδίων στην απασχόληση.

Διατυπώθηκαν σχόλια για την απουσία επενδυτικού καθεστώτος που να ενισχύει άμεσα την απασχόληση. Η στόχευση και το περιεχόμενο του νόμου αφορά την επενδυτική διαδικασία στο σύνολο της. Διευκρινίζεται, όμως, το κριτήριο της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης έχει σημαντικό ρόλο και ειδική βαρύτητα στα κριτήρια βαθμολογίας των επενδυτικών σχεδίων.

Απλούστευση των προβλεπόμενων διαδικασιών σχετικά με τις φοροαπαλλαγές.

Με βάση την εμπειρία του παρελθόντος, πολλοί οικονομολόγοι και σύμβουλοι επιχειρήσεων πρότειναν την απολούστευση της διαδικασίας αξιοποίησης των φοροαπαλλαγών. Με την επισήμανση ότι ο χαρακτήρας των φοροαπαλλαγών του νέου Επενδυτικού Νόμου θα έχει ουσιώδεις διαφορές από την χρησιμοποίηση των φοροαπαλλαγών σε προγενέστερους επενδυτικούς νόμους, υιοθετήθηκαν πολλές βελτιωτικές προτάσεις στην κατεύθυνση της απλούστευσης της

διαδικασίας χρησιμοποίησης των φοροαπαλλαγών απο τις επιλεγόμενες επιχειρήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Παρατηρήσεις επί της διαβουλευτικής διαδικασίας

Επί της διαβούλευσης:

- ο Παρατηρούνται **σχόλια του ιδίου ιδιώτη ή φορέα** σε διαφορετικά άρθρα. Αυτό παρατηρείται είτε την ίδια ημέρα, είτε σε διαφορετικές ημέρες.

Παράδειγμα: Ο Κώστας Παναγιωτόπουλος έχει υποβάλει σχόλια στο Άρθρο 2, Άρθρο 2, Άρθρο 4, Άρθρο 6, Άρθρο 7, Άρθρο 8, Άρθρο 9, Άρθρο 10 και Άρθρο 11.

- ο Σε **μερικές περιπτώσεις εντοπίζονται σχόλια** που δεν αφορούν επί της ουσίας το περιεχόμενο των άρθρων του προτεινόμενου σχεδίου, αλλά γενικές τοποθετήσεις επί του έργου του Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

- ο Σε **πολλές περιπτώσεις** εντοπίζονται σχόλια που αφορούν επί της ουσίας το περιεχόμενο των άρθρων και τα οποία προτείνουν να αναδιατυπωθούν πολλά από τα άρθρα του νομοσχεδίου.

Παράδειγμα:

Άρθρο 10 Κριτήρια αξιολόγησης

1(α) Θα πρότεινα να προστεθεί ένα ακόμη κριτήριο για τα λοιπά στοιχεία του διανοητικού κεφάλαιου της εταιρείας και της θέσης της στην παγκόσμια αγορά. 1(β) Θα πρότεινα να προστεθεί ένα ακόμη κριτήριο για τις προοπτικές του προϊόντος ή της υπηρεσίας σε μακροχρόνιο ορίζοντα που μπορεί να μην αποτυπώνεται επαρκώς στα οικονομικά αποτελέσματα αλλά και να είναι διαφορετικές από του κλάδου. 1(γ) Εάν στον τίτλο προστεθεί καινοτομίας (δηλαδή γίνει τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας) αντανακλάται καλύτερα το περιεχόμενο. 1(γ)(ii) Αντί νέων δραστηριοτήτων να γραφεί νέων υπηρεσιών, αφού αυτό εννοείται. 1(γ)(iv) Εάν στην προστιθέμενη αξία, όπως χρησιμοποιείται ο όρος, δεν εμπεριέχεται η μείωση κόστους, να προστεθεί ένα ακόμη κριτήριο που θα προσμετρά την προσδοκώμενη μείωση κόστους (η δημιουργία αξίας, ως άξονας ανταγωνιστικότητας, κατά μια θεωρία εμπεριέχει τις ωφέλειες προς πελάτες που οδηγούν σε υψηλή τιμή (ή αφοσίωση) και το κόστος που οδηγεί σε χαμηλότερες τιμές). 1(δ)(ii) Αναφορικά με την περιοχή εγκατάστασης έγιναν σχόλια στο άρθρο5, 1(α). 1(δ)(v) Μήπως το ύψος επένδυσης δε χρειάζεται να είναι κριτήριο αξιολόγησης αλλά ελάχιστο/μέγιστο προαπαιτούμενο για αποδοχή ή απόρριψη της πρότασης ή χαρακτηριστικό κατηγοριοποίησης; 1(δ)() Μήπως είναι χρήσιμο να προστεθεί και ένα ακόμη κριτήριο για πιθανές συνέργειες τοπικού/περιφερειακού χαρακτήρα;”

- ο Πολλά σχόλια επαινούν τα κίνητρα προς τους νέους.
- ο Υποβλήθηκαν πολλά σχόλια από φορείς του κλάδου των ξενοδόχων, όπως το «Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος», η «Πανελλήνια Ομοσπονδία Ξενοδόχων», η «Ένωση

Ενοικιαζόμενων Διαμερισμάτων-Δωματίων Ν.Ηρακλείου η Φιλοξενία» οι οποίοι εξέφρασαν ενστάσεις απέναντι στο νομοθετικό σχέδιο ως προς τις ενισχύσεις στον κλάδο των ενοικιαζόμενων δωματίων και διαμερισμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Συμπεράσματα

Ο νέος επενδυτικός νόμος αντιμετωπίζεται καταρχήν θετικά. Από πολλούς σχολιαστές θεωρείται πρωτοπόρος και νεωτεριστικός, με πολλές σημαντικές αλλαγές από τον προηγούμενο νόμο. Παρόλα αυτά παρατηρείται έντονη δυσαρέσκεια σε συγκεκριμένα άρθρα του νόμου προερχόμενα κυρίως από ιδιώτες.

Εκφράζεται επίσης σκεπτικισμός και αντιρρήσεις για τη δυνατότητα πραγματοποίησης των προβλεπομένων στο σχέδιο νόμου.

Καταγράφηκε επίσης κινητικότητα σχολίων σχετικά με την εξαίρεση των φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων από το πλαίσιο ενισχύσεων των επενδυτικών σχεδίων του νέου νόμου.

Καταγράφηκαν επίσης γενικές επισημάνσεις για την αναπτυξιακή πολιτική όπως, *«δεν μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη χωρίς εθνικό αναπτυξιακό σχεδιασμό, οι επενδύσεις δημιουργούν μεγέθυνση και όχι πάντα ανάπτυξη, δεν διαθέτουμε εθνικό μηχανισμό στρατηγικής υποστήριξης επενδύσεων».*

Πολλά σχόλια έδωσαν ιδιαίτερη έμφαση στην επιχειρηματικότητα των νέων και επιβράβευσαν την στροφή του Σχεδίου Νόμου προς αυτή. Ανάμεσα στις προτάσεις ήταν η απαλλαγή από το ΤΕΒΕ για τα πρώτα

χρόνια και διευκόλυνση του δανεισμού, καθώς και να γίνουν τα επιμελητήρια αρωγοί των νέων στο πλαίσιο μια πανελλήνιας προσπάθειας.

Κάποια σχόλια πρότειναν να εξεταστούν τα ποσοστά των επιχορηγήσεων όχι μόνο γεωγραφικά αλλά και κατά νομό, και γενικότερα καταγράφηκαν αρκετές ενστάσεις ως προς τον τρόπο που αποφασίζονται τα ποσοστά των επιχορηγήσεων, κυρίως όμως από τις περιοχές με τα μικρότερα ποσοστά.

Συνολικά, η δημόσια διαδικτυακή διαβούλευση για το νέο επενδυτικό νόμο αποτέλεσε μια ωφέλιμη συμμετοχική διαδικασία, ανέδειξε πλούτο προτάσεων και σκέψεων που αξιοποιήθηκαν για τη βελτίωση διατάξεων του σχετικού σχεδίου νόμου, πριν αυτό εισαχθεί στην κοινοβουλευτική διαδικασία για περαιτέρω επεξεργασία και αλλαγές.